

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

นายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า (ผู้ถูกร้อง) ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากได้ตรวจสอบและพิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคเกษตรก้าวหน้าจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง กรณีโครงการจัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ และจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง กรณีโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพพรรคเข้มแข็งเกี่ยวกับการจ้างบุคลากรเป็นรองผู้อำนวยการพรรค จึงไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคเกษตรก้าวหน้าได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

หัวหน้าพรรคเกษตรก้าวหน้าได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาสรุปว่า ตนถูกผู้อำนวยการพรรคซึ่งเป็นสามีเชิดให้รับรู้เกี่ยวกับการจ้างและการรับเงินเดือนของรองผู้อำนวยการพรรค และขอยอมรับข้อเท็จจริงในข้อกล่าวหาเพียงเท่าที่ให้อภัยคำต่อคณะสอบสวนข้อเท็จจริง ส่วนข้อกล่าวหาทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายได้รับทราบแล้วโดยตลอดไม่ขอชี้แจงคัดค้านข้อกล่าวหาอีก ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้าตามคำร้องของผู้ร้องรวมทั้งขอให้มีความผิดทางอาญา และการสืบหาทรัพย์สิน หนี้สิน ของพรรคเพื่อส่งคืนให้กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองด้วย

๒. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้าเนื่องจากพรรคเกษตรก้าวหน้าจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้วเห็นว่า พรรคเกษตรก้าวหน้า ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงมีหน้าที่ต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ ซึ่งผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีดังกล่าวยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว การที่ผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ กรณีโครงการจัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ ว่า ได้ชำระค่าจัดพิมพ์เอกสารเรียบร้อยแล้ว พร้อมจัดส่งสำเนาหลักฐานการจ่ายเงินค่าจัดพิมพ์เอกสาร นั้น ข้อเท็จจริง

จากเอกสารหลักฐานและการให้ปากคำของเจ้าของโรงพิมพ์ที่พรรคเกษตรก้าวหน้าแจ้งให้ดำเนินการจัดพิมพ์เอกสาร ฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้แจ้งโรงพิมพ์ดังกล่าวดำเนินการจัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ ตามโครงการในปี ๒๕๔๔ โดยจ่ายเงินค่าจ้างพิมพ์เป็นงวด ๆ และไม่ได้จ่ายให้ครบถ้วนภายในปี ๒๕๔๔ โดยยังคงค้างค่าจ้างจัดพิมพ์เอกสาร อยู่อีก ๑๐,๐๐๐ บาท โรงพิมพ์จึงไม่ได้ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ถูกร้อง แต่ได้ออกใบกำกับภาษี/ใบส่งของ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ให้แทน ซึ่งสอดคล้องกับคำชี้แจงของผู้ถูกร้องตามหนังสือ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๖ ที่ได้ชี้แจงต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้เรียกใบเสร็จรับเงิน จากโรงพิมพ์ในปี ๒๕๔๔ เมื่อจะปิดบัญชีบุคคลของปี ๒๕๔๔ จึงได้ไปเรียกใบเสร็จจากโรงพิมพ์ในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ซึ่งทางโรงพิมพ์ก็ไม่สามารถออกย้อนหลังให้ได้ คงออกให้ได้เพียงใบกำกับภาษี/ใบส่งของเท่านั้น แสดงว่า การออกใบเสร็จรับเงินลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕ ให้แก่ผู้ถูกร้องเป็นการออกย้อนหลัง เมื่อจ่ายเงินครบถ้วนแล้วในปี ๒๕๔๖ กรณีจึงถือได้ว่า ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน ของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง

ส่วนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่ผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง กรณีโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพพรรคเข้มแข็ง พร้อมจัดส่งสำเนาหลักฐานการจ่ายเงินให้แก่บุคคลสองคน เพื่อเป็นค่าจ้างบุคลากรในตำแหน่งรองผู้อำนวยการพรรค อัตราเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท โดยมีหลักฐาน การรับเงินเดือนตำแหน่งรองผู้อำนวยการพรรคของคนที่หนึ่ง ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง สิงหาคม ๒๕๔๕ รวม ๘ เดือน และมีหลักฐานการรับเงินเดือนตำแหน่งรองผู้อำนวยการพรรคของคนที่สอง ตั้งแต่เดือนกันยายน ถึง ธันวาคม ๒๕๔๕ รวม ๔ เดือน นั้น ข้อเท็จจริงจากเอกสารหลักฐานและการให้ปากคำ ของบุคคลทั้งสองฟังได้ว่า คนที่หนึ่งไม่ได้รับเงินเดือนและไม่ได้ลงลายมือชื่อในใบสำคัญจ่ายซึ่งเป็นหลักฐานการรับเงิน แต่อย่างใด และคนที่สองได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท โดยได้ลงนามในใบสำคัญจ่ายซึ่งเป็นหลักฐาน การรับเงินไว้เพียงใบเดียวและในใบสำคัญจ่ายนั้นก็ไม่มีการระบุจำนวนค่าจ้างด้วย จึงเป็นอีกกรณี que ถือได้ว่า พรรคเกษตรก้าวหน้าจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง

เมื่อผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง จึงเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ ประกอบกับผู้ถูกร้องไม่ได้โต้แย้ง และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้าตามคำร้องของผู้ร้อง กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่ง ยุบพรรคเกษตรก้าวหน้าได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ส่วนกรณีที่ผู้ถูกร้องขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดทางอาญา และการสืบหาทรัพย์สิน หนี้สิน ของผู้ถูกร้อง นั้น ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ จึงไม่จำต้องวินิจฉัย

๓. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก ๑๓ คน วินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่ง ยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ อีก ๑ คน
วินิจฉัยให้ยกคำร้อง

โดยเหตุดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจรัส บุญพจนสุนทร
นายจุมพล ณ สงขลา นายปรีชา เฉลิมวณิชช์ นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระฐาน นายมานิต วิทยาเต็ม
นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช
นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางสาวนีย์ อัศวโรจน์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๓๒ ก วันที่ ๕
เมษายน ๒๕๔๘

ย่อโดย นายชวลิต ศรีโฉมงาม
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๗ ๖
กลุ่มงานคดี ๒